

ЗАБРАВЕНИЯТ „ЦАР НА ВЕСЕЛБАТА" -ГРАМОФОНЪТ За днешните нови поколения, грамофонът - този музикален уред може би не е много познат. Някои дори не са го виждали или малко са чували за него! Той отдавна е излязъл от употреба и само изложените в антикварните магазини и запазените в някои килери и тавани екземпляри ще напомнят на любознателните за неговото предназначение.

В първите години на ХХ-и век обаче, грамофонът, според една реклама от 1909 г. „... със своя ясен, силен и естествен тон Ви дава истинска душевна наслада"! Във Видин е имало много заведения, за които е било немислимо да поддържат високо реноме без грамофон и богата колекция от плочи. Като модерна за времето придобивка, било е въпрос на престиж, едно семейство да притежава грамофон и плочи с хубава музика. За да посреща с достойнство своите гости,

да се организират весели празненства, шумни соарета или задушежни рандевута ... Толкова престижно е било притежанието на грамофон през 20-те години на миналия век, колкото петдесет години по-късно например, беше престижно да имаш телевизор, а десет години след това - лек автомобил. Поне по тези придобивки се е съдило във Видин, за благосъстоянието и духовното просперирание на отделния гражданин и семейство.

След като „вълшебната кутия" за хубава музика по желание, превзела заведенията във Видин, от 1910 г, грамофонът навлязъл и в домовете на видинчани.

Предприемчиви търговци в комбинация с фирмите - произ-водители организирали шумни реклами по улиците на Видин и във вестниците, с призови към гражданите, да си закупят от това „музикално чудо"!

Ето една от първите интересни реклами, от 1909 г. във Видин, отпечатана в скромните тогава медийни средства за информация: „Международните грамофоновы фабрики Лондон - Париж - Берлин са най-добрите. За грамофоните им са отворени вратите на всички царски дворове по целия свят! Най-знаменити-те и прочути артисти в свзта като Карузо, Мелба, Ал. Пати, Шаляпин и други пеят само за грамофон."

През 1933 г. се появява рекламата за грамофоните „Сонора" -.Дългите зимни нощи се скъсяват щом грамофона „Сонора" със своя ясен, силен естествен тон ви дава истинска душевна наслада. Пристигнаха големи количества грамофонни игли „Мон Еве-рест", „Херолд", „Татяна" и „Три кучета" и пр. и пр."

Специалните иглички, които възпроизвеждаха звука, много често се похабяваха и трябваше да се сменят с нови. Плочите пък, на които бяха направени записите, бяха от чуплива пластмаса (бакелит- б.а.), която при невнимателна употреба или изпускане на пода се чупеше и повече не бяха годни за употреба.

Някогашните грамофони бяха механични и трябваше един човек от групата, която

Грамофонът

Написано от ivailo

Събота, 11 Декември 2010 06:39

примерно се весели и танцува под звуците на музиката, непрекъснато да навива пружината през определен интервал от време.

Независимо от някои неудобства, грамофонът беше намерил широко приложение и в постановките на театър „Вида“. През 20-те и 30-те години с него са възпроизвежданите звуците ефекти към пиесите - стрелба, клаксони, сирени, буря, залпове и пр.

След София Видин е вторият град в страната където немите филми са били озвучавани чрез грамофон. Така например филмът „Великият ням“, след София, за пръв път „проговаря“ от екрана във Видин.

Скоростта на въртене на някогашните грамофони била 78 об./ мин., което предполагаше изслушването на само една песен, след което плочата трябвало да се обърне от другата страна, или да

се смени с нова.

Въпреки многото несъвършенства, грамофонът от 1910 г. до 1950 г. е истински „цар на веселбата“, защото музиката, която предлагал, не е била зависима от наличието на електричество, от дозираната и кратка по време програма на радиото и от вида на жанра, който желаеш да слушаш.

Когато през 60-те години се появиха електрическите грамофони с дългосвирещи плочи, а по-късно магнетофоните и DVD-системите, старият механичен грамофон, тази „гордост“ от началото на века, беше напълно забравена. Той остана само в душата на по-възрастните поколения, които с умиление си спомнят романтиката на своята отлетяла младост. Романтика, каквато новите поколения не са изживявали...

от книгата "Градът на завоя" на Йоцо Йоцов